

Til: **DVSs Medlemmer**

MEDDELELSE NR. 2008 – 5

1. Fra markvej til motorvej

DVSs næste arrangement finder som oplyst i forrige Meddelelse sted **tirsdag 23. september kl. 15.00 - 17.00**, hvor *museumsinspektør Søren Toftgaard Poulsen* fra Herning Museum vil holde et foredrag med titlen **Fra markvej til motorvej**. Foredraget finder sted i Vejdirektoratet, Thomas Helsteds Vej 11, Skanderborg.

Søren Toftgaard Poulsen vil her berette om den enorme udvikling af vejnettet omkring Herning, der er sket i løbet af de sidste 200 år. Den gang kunne vejene i området mest lignedes med markveje – det gjaldt også de to vigtigste vejforbindelser, Holstebro-Horsens og Ringkøbing-Horsens, som mødtes i Gjelleruplund nord for Herning. I begyndelsen af 1800-tallet begyndte interessen for hedens opdyrkning imidlertid at brede sig. I 'Forordning af vejvæsenet i Danmark' fra 1841, som indeholdt en række ændringer i forhold til 1793-vejforordningen, blev det da bestemt, at der skulle anlægges en hovedlandevej mellem Århus og Ringkøbing via Gjelleruplund.

Vejlevej i Herning ca. 1900. Vejen skærer gennem Knudsmose Man ser sydfra mod Hernings ny kirke fra 1889.

I løbet af 1850'erne blev den nye vejforbindelse Århus-Ringkøbing etableret, dog nu gennem Herning by. Og i løbet af samme årti blev der også anlagt en ny hovedvej mellem Holstebro og Vejle over Herning. Herning blev herefter det naturlige centrum for hedeegnen med en hastigt voksende landbefolkning – og senere igen med virksomheder, der opkøbte deres produkter. Det blev senere til en stor industriel udvikling i området, herunder også i de nærliggende byer Hammerum og Ikast.

Vejnettet er i løbet disse 200 år således udbygget enormt - i de seneste år med de igangværende anlæg af motorvejsforbindelser mod Silkeborg og Århus og fra Holstebro omkring Herning mod Brande og Vejle.

Alle er velkomne til foredraget, der som vanligt er gratis.

2. Vejhistorisk ekskursion til Bornholm

Kun et par uger efter ovennævnte foredrag løber DVSSs næste arrangement af stablen. Det er en vejhistorisk ekskursion til Bornholm, som finder sted i dagene **tirsdag den 7.- onsdag den 8. oktober**. Turen starter i Københavns Lufthavn tirsdag morgen kl. 6.30, hvorefter vi i bus kører over Øresundbroen til Ystad. Herfra afgår færgen kl. 8.30 og den anløber Rønne kl. 9.45.

Middelalderbroen der fører over til Danmarks største borgruin, Hammershus. Foto: Ulrik Blindum.

I Rønne køres til Rønne granitbrud, som ligger i udkanten af byen. Det spektakulære granitbrud, der er ca. 125 m dybt, er det eneste, hvor der stadig brydes. Der også er produktion af vejmaterialer mv. på stedet. Efter besøget her går turen mod nord til Hasle med milesten og videre til Vang stenbrud og udskibningsmole. Herefter ud på spidsen til Danmarks største middelalderborg, Hammershus, hvor der både er bro og vejbelægning fra middelalderen.

Om eftermiddagen går turen fra Allinge ad den flotte Kystvej, som blev anlagt af Bornholms amt i 1950'erne. Her passeres bl.a. broerne over Bobbeå og Holkadalen ved Gudhjem – vi kigger på Holkadalsbroen. Endvidere Danmarks eneste serpentinervej, som fører fra Kystvejen ned til Gudhjem. Herfra videre ad Kystvejen mod Svaneke.

Uden for Svaneke besigtiges Krøblingevejen ved Sortemuld, som stammer fra jernalderen. I Frederiks stenbrud ved Nexø blev der brudt sandsten i mere end 200 år. Vi kigger på de såkaldte pilte i Paradisbakkerne (Døvrepilt) – pilte har sikkert været sigtepunkter, vejmærker, for dem, der færdedes i Højlyngen.

Ca. kl. 18.30 når vi frem til Hotel Balka Strand, hvor vi spiser middag og overnatter.

Middelaldervej på Hammershus. Foto: Michael Hertz.

Onsdag morgen køres fra hotellet ad Søndre Landevej via Limensgade til Læså, hvor der er gåtur langs åen, som har en interessant geologi. Turen går herfra videre via Aakirkeby til Almindingen.

Ved det tidligere Christianshøj trinbræt i Almindingen ses en af de cykelstier, som amtet har anlagt på det nedlagte jernbaneterræn. Ombygningen af de tidligere jernbanestrækninger er et projekt, der har været arbejdet på i flere år. Herefter går turen bl.a. til Lilleborg, som har en smuk brolagt vej fra middelalderen. Der bliver også kigget på hulvejsspor i Almindingen.

Bornholmsturen afsluttes med et besøg på Bornholms Kunstmuseum, som ligger meget smukt i Rø ned mod Østersøen.

Afgang kl. 17.15 fra Rønne med færgen til Ystad, hvor vi ankommer kl. 18.30. Vi regner med at være tilbage i Københavns Lufthavn ca. kl. 20.00.

Prisen, som inkluderer transport med bus og færge til/fra Bornholm, bustransport på øen, overnatning, morgencomplet på færgen, frokost i 2 dage og middag, kaffe undervejs, bliver 1.900 kr for overnatning i enkeltværelse og 1.625 kr pr. person for overnatning i dobbeltværelse.

Endelig tilmelding kan ske til Ulrik Blindum på mail ub@vd.dk eller til Carl Johan Hansen på tlf.: 3630 3119 / mobiltlf. 2484 8059.

Af hensyn til bestilling af færebilletter, hotelværelser mm. skal tilmelding være os i hænde senest **26. september 2008**. Der vil blive fremsendt en bekræftelse på tilmeldingen sammen med betalingsanvisning.

Venlig hilsen

Ulrik Winther Blindum
Sekretær i DVS
Dansk Vejhistorisk Selskab c/o Vejdirektoratet, Niels Juels Gade 13,
Postboks 9018, 1022 København K. E-mail: dvs@vd.dk